

ŚCIEŻKI ROZWOJU ZAWODOWEGO

(struktura dzieła)

dla zawodu: **cieśla**

w branży: **budowlana**

Warszawa 2018

Przedstawiam propozycje ścieżek rozwoju zawodowego opracowane na podstawie przeprowadzonej analizy zapisów zmodyfikowanych podstaw programowych kształcenia w zawodach dla zawodu cieśla oraz w oparciu o funkcjonujące w branży formy doskonalenia umożliwiające absolwentowi szkoły zawodowej wykonywanie zadań zawodowych w sposób w pełni profesjonalny i bezpieczny.

I. Syntetyczna informacja o zawodzie

Do zadań zawodowych cieśli należy wykonywanie konstrukcji drewnianych do szalunków i stemploń, konstrukcji ścian wieńcowych, szkieletowych, więźby dachowej, form elementów betonowych i żelbetowych, jak również montaż i demontaż szalunków systemowych.

Dodatkowo wykonuje wszelkie konstrukcje z drewna niezbędne na placu budowy np. kobyłki, pomosty robocze, a często także rusztowania. Cieśla wykonuje także szablony drewniane dla różnorodnych konstrukcji budowlanych zgodnie z projektem, dlatego wymaga się od niego umiejętności bezbłędneho odczytywania rysunków technicznych w zakresie prac ciesielskich. W pracy wykorzystuje odpowiednie materiały łączące (gwoździe, sworznie, śruby, klamry, pierścienie, jarzma, ściski stalowe, wkładki zębate itp.), za pomocą których spaja przygotowany materiał. Doskonale opanowanie różnych sposobów łączenia drewna (przez pasowanie, zbijanie, przykręcanie itp.) to najistotniejsza umiejętność w zawodzie cieśli. Musi znać właściwości i wady różnych gatunków drewna, ponieważ określa ich przydatność do wykonywania różnorodnych konstrukcji. Musi również znać się na środkach chemicznych stosowanych do impregnacji drewna, często sam powleka drewno środkami grzybobójczymi, owadobójczymi i uodparniającymi na ogień oraz przeciwdziałającymi przyczepności betonu do drewna. Zawód cieśla jest zawodem związanym głównie z robotami stanu surowego, a prace ciesielskie odbywają się przeważnie na świeżym powietrzu.

II. Możliwości uzyskiwania i podwyższania kwalifikacji w zawodzie oraz w zawodach pokrewnych w ramach edukacji formalnej z uwzględnieniem kwalifikacyjnych kursów zawodowych

▶ Nazwa i symbol cyfrowy zawodu.

Cieśla (numer 711501 w klasyfikacji zawodów i specjalności)

▶ **Typy szkół, w których odbywa się kształcenie.**

Kształcenie odbywa się w Branżowej Szkole I Stopnia i kończy egzaminem potwierdzającym kwalifikację BUD.11.

► **Symbol i nazwa kwalifikacji wchodzących w skład zawodu.**

Jedyną kwalifikacją wchodzącą w skład zawodu cieśla jest **BUD.11.Wykonywanie robót ciesielskich.**

Według klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy zawód **cieśla 711501** jest w grupie zawodów o numerze **7115 cieśle i stolarze budowlani** wraz z **cieślą szalunkowym 711502, stolarzem budowlanym 711503, skutnikiem 711504** oraz **pozostałymi cieślami i stolarzami budowlanymi 711590**. Oprócz cieśli, w tym zestawieniu jedynie skutnik posiada wyodrębnioną kwalifikację zawodową **MG.29 Wykonywanie robót skutniczych.**

► **Możliwości podwyższania i uzupełniania wykształcenia w ramach zawodu i zawodów pokrewnych.**

Zawód ten nie posiada wspólnych kwalifikacji z innymi zawodami. Zgodnie z klasyfikacją zawodów nie ma możliwości kontynuowania kształcenia bezpośrednio w tym zawodzie w Branżowej Szkole II stopnia. Jako zawody pokrewne uznawane są zawody związane z kwalifikacją **AU.15. Wytwarzanie wyrobów z drewna i tworzyw drzewnych, stolarz 750255** oraz **technik technologii drewna 311922**, po potwierdzeniu kwalifikacji **AU.50. Organizacja i prowadzenie procesów przetwarzania drewna** oraz uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego. Według klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy zawód cieśla 711501 jest w grupie zawodów o numerze **7115 cieśle i stolarze budowlani** wraz z **cieślą szalunkowym 711502, stolarzem budowlanym 711503, skutnikiem 711504** oraz **pozostałymi cieślami i stolarzami budowlanymi 711590**. Oprócz cieśli w tym zestawieniu jedynie skutnik posiada wyodrębnioną kwalifikację zawodową **MG.29 Wykonywanie robót skutniczych.**

Prace ciesielskie w budownictwie łączy się często w bardziej kompleksowe zadania realizowane w ramach innych zawodów takich jak: **dekarz** oraz **betoniarz-zbrojarz**, a także **murarz-tylnik, monter konstrukcji budowlanych** czy **technik budownictwa**. Dlatego, ze względu na potrzebę wykonywania bardziej złożonych zadań pożądane jest zdobywanie dodatkowych umiejętności w innych zawodach w ramach 1- 1,5 letnich Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych:

dekarz – po potwierdzeniu kwalifikacji BUD.08. Wykonywanie robót dekarzskich, można otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie dekarz,

betoniarz-zbrojarz – po potwierdzeniu kwalifikacji BUD.12. Wykonywanie robót zbrojarskich i betoniarskich, można otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie betoniarz-zbrojarz,

murarz-tylnkarz – po potwierdzeniu kwalifikacji BUD.14. Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich, można otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie murarz-tylnkarz,

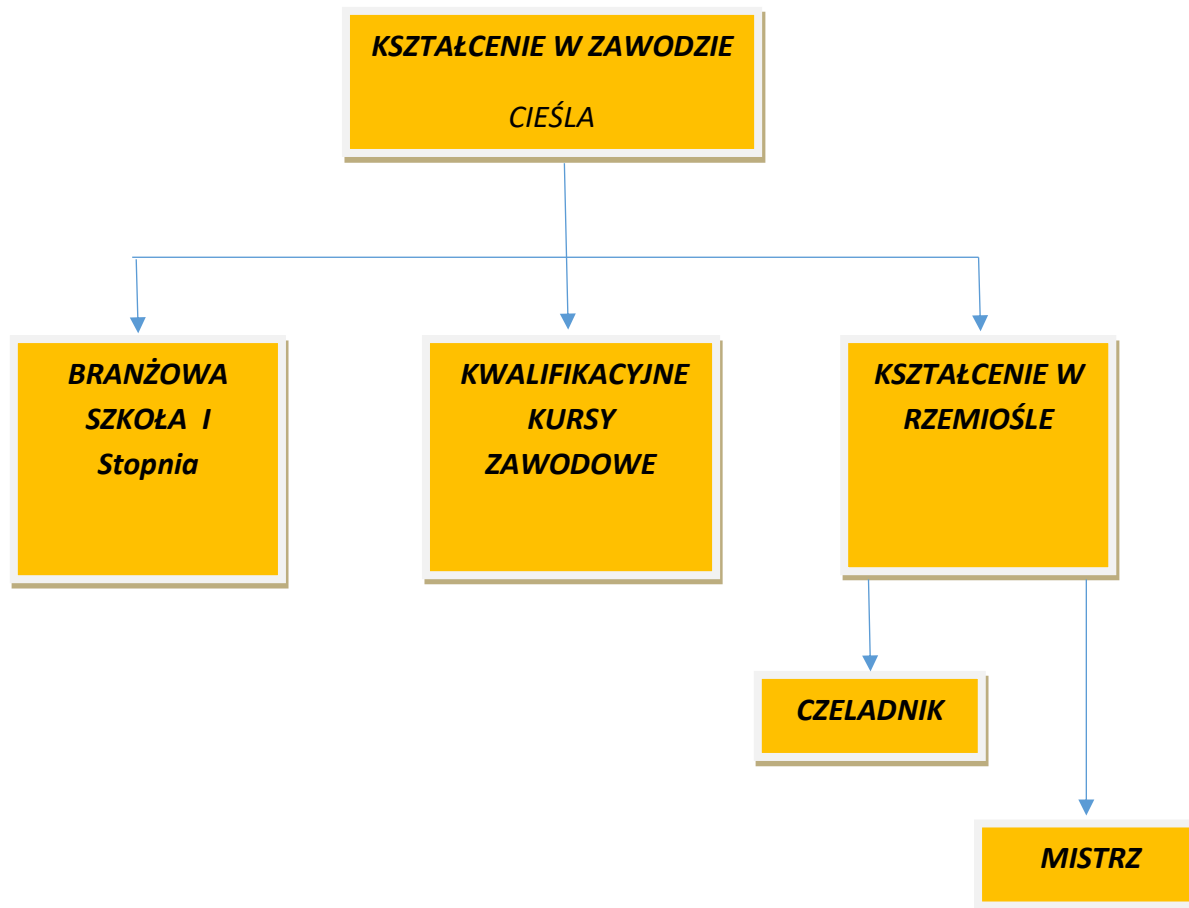
monter konstrukcji budowlanych – po potwierdzeniu kwalifikacji BUD.16. Montaż konstrukcji budowlanych, można otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie monter konstrukcji budowlanych,

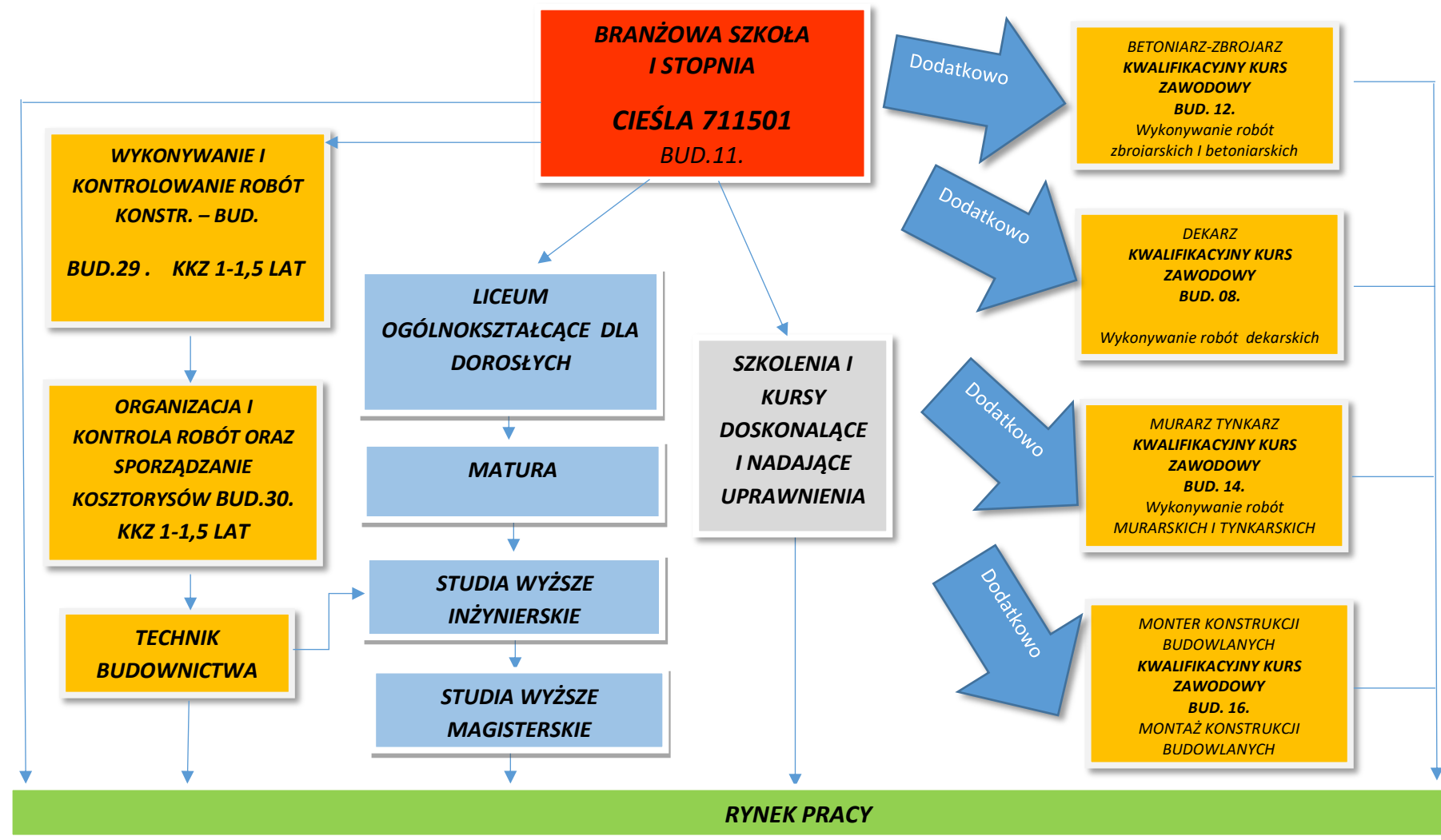
technik budownictwa – po potwierdzeniu kwalifikacji BUD.29. Wykonywanie i kontrolowanie robót konstrukcyjno – budowlanych, a także BUD.30. Organizacja i kontrola robót budowlanych oraz sporządzanie kosztorysów i ukończeniu liceum dla dorosłych można otrzymać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik budownictwa.

Dla absolwentów szkół branżowych w zawodzie cieśla, istnieje możliwość uzyskania wykształcenia średniego poprzez ukończenie Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych i zdanie egzaminu maturalnego. Istnieje też możliwość potwierdzenia kwalifikacji BUD.29. Wykonywanie i kontrolowanie robót konstrukcyjno-budowlanych i kwalifikacji BUD.30. Organizacja i kontrola robót oraz sporządzanie kosztorysów w ramach 1- 1,5 letnich Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych i uzyskanie dyplomu technika budownictwa, po czym kontynuowanie nauki na studiach inżynierskich i magisterskich. Może też podwyższać swoje kwalifikacje w ramach kursów dokształcających i nadających dodatkowe kwalifikacje oraz Kursów Umiejętności Zawodowych.

► **Specjalizacje w zawodzie.**

Na rynku zawodowym można zaobserwować podział zawodu cieśli na grupę wyspecjalizowaną w wykonywaniu form i deskowań elementów betonowych i żelbetowych - cieśli szalunkowych (proponycja nazwy: np. monter systemów deskowań), a także cieśli konstrukcyjnych (proponycja nazwy: np. cieśla konstrukcji), wykonujących głównie konstrukcje dachowe wraz z pozostałymi drewnianymi elementami konstrukcyjnymi. Rzadziej, ze względu na mniejsze zapotrzebowanie rynku, można spotkać się z cieślami specjalizującymi się w wykonywaniu elementów architektury wzorowanej na tradycyjnym budownictwie regionalnym (proponycja nazwy: np. monter budownictwa regionalnego).

III. Wykaz uprawnień zawodowych niezbędnych do wykonywania zawodu (uzyskiwanych w ramach edukacji formalnej i edukacji pozaformalnej) oraz innych form doskonalenia zawodowego.

III.1. Uprawnienia zawodowe, do zdobycia których przygotowuje szkoła (wpisane w PPKZ).

Nazwa zawodu: Cieśla – brak uprawnień

Nazwa certyfikatu/dokumentu u nadającego uprawnienia zawodowe	Podstawa prawna wydania certyfikatu/dokumentu nadającego uprawnienia zawodowe	Zakres uprawnień	Wymagany czas trwania kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Szacunkowy koszt kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Podmiot/instytucja wydająca uprawnienia	Okres, na jaki wydawany jest dokument	Ograniczenia wiekowe uzyskania uprawnień

III.2. Uprawnienia zawodowe, których zdobycie jest możliwe po odbyciu odpowiedniego kursu/szkolenia/innej formy doskonalenia poza systemem szkolnym .

Nazwa certyfikatu/dokumentu u nadającego uprawnienia zawodowe	Podstawa prawna wydania certyfikatu/dokumentu nadającego uprawnienia zawodowe	Zakres uprawnień	Wymagany czas trwania kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Szacunkowy koszt kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Podmiot/instytucja wydająca uprawnienia	Okres, na jaki wydawany jest dokument	Ograniczenia wiekowe uzyskania uprawnień
Legitymacja Urzędu Dozoru Technicznego	Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r w sprawie trybu sprawdzania	Kurs obsługi wciągników i wciągarek	12 godzin kursu	400 zł	Urząd Dozoru Technicznego	bezterminowo	Min.18 lat

	kwalfikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz.U z 2001r. nr 79, poz.849, z późn. zm.)						
Zaświadczenie o ukończeniu Kursu, zgodnie z rozporządzeniem MEN	Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r	Kurs sygnalista-hakowy	20 godzin kursu	400 zł	np. Urząd Dozoru Technicznego	bezterminowo	Min.18 lat

III.3. Uprawnienia zawodowe, których zdobycie jest możliwe po odbyciu odpowiedniego kursu/szkolenia/innej formy doskonalenia oraz odbyciu stażu/praktyki w zawodzie.

Nazwa certyfikatu/dokumentu nadającego uprawnienia zawodowe	Podstawa prawna wydania certyfikatu/dokumentu nadającego uprawnienia zawodowe	Zakres uprawnień	Wymagany czas trwania kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Szacunkowy koszt kursu/szkolenia/ innej formy doskonalenia przygotowującej do uzyskania uprawnień	Podmiot/instytucja wydająca uprawnienia	Okres, na jaki wydawany jest dokument	Ograniczenia wiekowe uzyskania uprawnień
Zaświadczenie o ukończeniu kursu i wpis do książki operatora maszyn roboczych, książeczki monterów rusztowań	Dz.U z 2001r. nr 118 poz. 1263 z późn. zm.	Montaż i demontaż rusztowań budowlanych	80 godzin, w tym: 32 g – praktyka, 48 g - teoria	1250 zł	Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie	bezterminowo	Min.18 lat
Legitymacja Urzędu Dozoru Technicznego	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18.07.2001r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz.U z 2001r. nr 79, poz.849, z późn. zm.)	Uprawnienia do obsługi suwnic, wciągarek z poziomu roboczego lub kabiny	36 godzin	690 zł	Urząd Dozoru Technicznego	bezterminowo	Min.18 lat

Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, certyfikat TUV	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11.01.2012r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U z 2014r., poz. 622, z późn. zm.)	Praktyczne i teoretyczne przygotowanie do wykonywania zawodu operatora CNC	40g – teoria 60g - praktyka	2700-3000 zł	Organizator szkolenia	bezterminowo	Min.18 lat
Legitymacja Urzędu Dozoru Technicznego	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 79, poz. 849) w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych	Operator podestów ruchomych IP (podnośniki nożycowe, teleskopowe, zwyżki etc.)	35 godzin	400 zł	Urząd Dozoru Technicznego	bezterminowo	Min.18 lat
Zaświadczenie o ukończeniu kursu i wpis do książki operatora maszyn roboczych	Dz.U z 2001r. nr 118 poz. 1263 z późn. zm.	Operator wielozadaniowe nośniki osprzętów (ładowarki teleskopowe)	134 godziny	1600 zł	Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie	bezterminowo	min 18 lat

III.4. Inne formy podnoszenia kwalifikacji w zawodzie

Tytuł formy doskonalenia	Zakres kształcenia	Wymagany czas trwania formy doskonalenia	Szacunkowy koszt formy doskonalenia	Podmiot/instytucja wydająca zaświadczenie/certyfikat
Egzamin rzemieślniczy na tytuł mistrza w zawodzie	Cieśla	2- 3 dni	1422 zł	Izby Rzemieślnicze

III.5. Dodatkowe kwalifikacje uzyskiwane poza systemem szkolnym w ramach kwalifikacji rynkowych, umożliwiających rozwijanie kompetencji zawodowych w danym obszarze zawodowym/branży.

Nazwa kwalifikacji	Zakres kwalifikacji/kluczowe kompetencje	Podmiot/instytucja potwierdzająca uzyskanie kwalifikacji
Zaświadczenia i certyfikaty	w zakresie obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń do obróbki drewna, środków do impregnacji drewna	Zakłady Doskonalenia Zawodowego, Producenci maszyn, Izby Rzemieślnicze.

IV. Inne informacje ważne z punktu widzenia rozwoju zawodowego

IV.1. Potencjalne miejsca zatrudnienia absolwenta, w tym możliwość samo zatrudnienia.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie cieśla może bezpośrednio po potwierdzeniu kwalifikacji podjąć pracę w wyuczonym zawodzie. Najczęściej podejmuje zatrudnienie w **firmach budowlanych i zakładach budownictwa**, gdzie z reguły pracuje w większym zespole pracowników np. w brygadzie cieśli szalunkowych lub cieśli wykonujących konstrukcje dachowe i drewniane konstrukcje towarzyszące. Wraz ze zdobyciem praktycznego doświadczenia może podjąć się prowadzenia **własnej działalności gospodarczej**. Cieśla ma **możliwość samozatrudnienia**, jednak realizacja zadań w tym zawodzie jest z reguły pracą zespołową, stąd niezmiernie rzadko spotyka się firmy realizujące zadania w tym zawodzie jednoosobowo. Bardzo często łączy się roboty ciesielskie z dekarскими. Ma to miejsce zwłaszcza w tradycyjnym budownictwie jednorodzinnych i mniejszych obiektach budowlanych. Większe obiekty realizowane są jednak przy udziale mocniej wyspecjalizowanych brygad, gdzie rzadko łączy się funkcje cieśli i dekarza. Cieśla może również podjąć pracę w **zakładzie wytwarzającym drewniane elementy konstrukcyjne** jak słupy, belki, ramy, więzary drewniane etc. Istnieje również możliwość zatrudnienia w **przedsiębiorstwach stolarki budowlanej, przedsiębiorstwach rzemieślniczych**.

IV.2. Potencjalne zajmowane stanowiska pracy, możliwości awansu po spełnieniu określonych warunków, np. staż pracy, uzyskanie dodatkowych uprawnień, uzupełnienie wykształcenia.

W zawodzie cieśla najczęściej zajmowanymi stanowiskami pracy są stanowiska oparte o kwalifikacje wynikające z umiejętności obróbki drewna. Przy czym najbardziej zauważalna jest dalsza nieformalna specjalizacja na: **cieśle konstrukcyjnego** wykonującego elementy więźby i drewniane elementy konstrukcyjne oraz **cieśle szalunkowego** wykonującego formy i deskowania elementów betonowych i żelbetowych oraz deskowania systemowe.

Obecnie, cieśla najczęściej realizuje prace związane z budową lub wymianą konstrukcji dachowych. Bardzo często wówczas łączone są umiejętności ciesielskie z dekarскими.

Zauważalnym trendem jest coraz częstsze stosowanie szalunków systemowych. Zarówno liniowe obiekty inżynierskie jak i budownictwo kubaturowe powszechnie wykorzystują potencjał rozwiązań deskowań i szalunków systemowych. Charakter i lokalizacja oraz wysokie tempo robót dla większości wznoszonych budynków mieszkalnych wielorodzinnych

i użyteczności publicznej narzuca rozwiązania, w których występują kondygnacje podziemne wyłącznie wykonywane w technologii żelbetowej monolitycznej, stropy żelbetowe oraz pozostałe elementy konstrukcji również żelbetowe, gdzie niezbędni są wykwalifikowani cieśle szalunkowi posługujący się szalunkami systemowymi. Coraz chętniej i powszechniej wykorzystywane są również drewniane elementy prefabrykowane wykonywane w zakładach stolarki budowlanej, więc część więźby wykonywanej standardowo na budowie będzie realizowana przez cieśli zatrudnionych w zakładzie stolarki i później jedynie montowana na budowie. Stąd pożądanym byłoby uzupełnienie kwalifikacji o montaż konstrukcji budowlanych np. poprzez kwalifikacyjne kursy zawodowe.

IV.3. Predyspozycje/ograniczenia w zdobywaniu zawodu.

Predyspozycje do wykonywania zawodu: zdolności manualne, siła i wytrzymałość fizyczna, stan zdrowia umożliwiający pracę na wysokości, praca w zespole, cierpliwość, odporność na monotonię, dobry refleks, podzielność uwagi, wyobraźnia przestrzenna, odporność na niesprzyjające warunki klimatyczne - praca w mikroklimacie zimnym, ciepłym.

Ograniczeniem oraz przeciwskazaniem do zawodu jest lęk wysokości, dysfunkcje ruchowe, przeciwskazania zdrowotne (min. zaburzenia równowagi, choroby neurologiczne, choroby reumatyczne, choroby oczu, brak widzenia przestrzennego, przewlekłe choroby układu oddechowego i układu krążenia, w tym wady serca ograniczające wydolność fizyczną, etc).